

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Van den des Rijks . . . . . 5.50.

ZONDAG 4, MAANDAG 5 MAART.

UITGEVER DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondent M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraf, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels . . . . . f 1.00.
Voor elke regel meer . . . . . 0.15.
Behalve de 85 ets. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-regt daaronder begrepen.

De dood van Keizer Nicolaas.

„Wie schrijft het grafschrift van den Czaar NICOLAAS I. PAWLOWITSCH?“, vroeg, in 1848, een man die jaren achtereen in den kring des Keizers verkeerde, eene merkwaardige studie van zijn leven en van zijn karakter had gemaakt. (1) Het antwoord is thans: geheel Europa, waarvan de vrede door zijne politiek van den laatsten tijd werd verstoord, welks bloed bij stroomen vloede ter verdediging van het regt, welks handel en nijverheid, in het schoonste tijdperk van bloei en ontwikkeling, werd geknakt.

Eene volksverleving in Rusland zegt, dat geen Keizer het rijk langer dan vijf en twintig jaren zal besturen. Het gelukkig gesternte, dat Keizer NICOLAAS geen oogenblik begaf, maakt dit volks-geloof tot schande; en negen en twintig jaren bekleedde hij de plaats zijns broeders ALEXANDER: bekleedde hij dien troon, waarvan het gezicht hem steeds zijne eerste herinnering, den moord van PAUL I, in het geheugen riep.

De dood van Keizer NICOLAAS valt plotseling, als eene groote wereldgebeurtenis te midden van de gewichtige tijden, die wij beleven. Onberekenbaar zijn voorsnog de gevolgen, die daaruit kunnen voortvloeien. De troonsopvolging in Rusland heeft zich steeds door groote moeilijkheden gekenmerkt; en bijkans beklomt hinnen een Keizer Ruslands troon, die niet, even als NICOLAAS zelf, het eerst van al de wapenen keeren moest tegen eene zamenzwering of tegen eene, den nieuwen alleenheerscher vijandige partij.

Is dit ook nu het geval, wat zal dan Ruslands naaste toekomst zijn, nu, juist in deze haghelijke oogenblikken, zijne finantien door de overmatige krachtsinspanningen der laatste twee jaren zijn geschokt, nu de strijdsmannen aan zijne uiterste grenzen staan om den geboortegrond te verdedigen, Europa's grootste mogendheden als vijanden tegen hem overstaan en Polen steeds waakzaam blijft, om de eenmaal geroofde Kroon te heroveren?

Of de troonsopvolging zonder schok geschieden zal, zal voornamelijk afhangen van de omstandigheden van Keizer NICOLAAS dood. Volgens de ontvangen dépêches zou de Keizer sedert eenigen tijd aan de griep lijdende zijn geweest; de ziekte had evenwel, op 1 Maart, eene ernstige wending genomen, die in den vroegen ochtend van den 2den een doodelijken afloop had; andere herigten spreken van eene beroerte, die den Keizer doodelijk zou hebben getroffen. Gewis kunnen redenen van staatkundigen aard tot het verzwijgen van Keizers ziekte hebben geroepen en kan uit dien hoofde het plotseling bekend worden van den dood des Keizers verklaarbaar worden; maar van den anderen kant roept de onverwachte, droevige tijding, maar al te zeer de vroegste geschiedenis van velen van Ruslands gebieders in herinnering.

Wat ons betreft, wij wenschen de troonsopvolging, zoo mogelijk, van het erfgoed zijner vaderen bezit moge nemen; want ook dan nog zal de toestand des nieuwen Keizers een der moeilijkste zijn. Hoedanig zal de houding zijn, die de nieuwe Keizer ten aanzien zijner buitenlandsche staatkunde zal aannemen? is de tweede vraag, die Europa met angstige verwachting doet. Van die houding tocht zal de hoop op den vrede kunnen verlevendigd worden of de oprisping met vernieuwde kracht worden voortgezet. Zal Keizer ALEXANDER de laatste heerschen- en oorlogzuchtige wettenschappen zijns Vaders drukken, of — door geenerlei antecedent belemmerd — toegeven in te geen NICOLAAS met kon en ernstige stappen tot den vrede doen, op dat zijne eerste zorgen gewijd worden aan de groote belangen van het magtige Rijk, waarover hij thans verzoopen is den staf te zwaaijen?

Men ziet het: de onverwachte dood van Keizer Nicolaas maakt een wereldgeheugend keerpunt uit in de geschiedenis van den grooten strijd, dien de Westelijke beschaving en vrijheid voeren tegen de Ooster-

sche willekeur. Veel, dat tot zegen van alle volken kan gedijen, kan uit deze gebeurtenis voortvloeijen; maar ook veel, wat de haghelijke toestand van het oogenblik tot een donkerder toekomst kan doen overgaan.

Keizer NICOLAAS I. PAWLOWITSCH werd op 6 Julij (25 Junij) 1796 geboren, en volgde zijn broeder ALEXANDER op 1 Dec. (19 Nov.) 1825 op, krachtens het manifest van den 28sten (16) Augustus 1823 en de acte, bij welke de grootvorst CONSTANTIJN afstand deed van zijne regten op den troon. Op 8 Sept. (22 Aug.) 1826 te Moskau en 24 (12) Mei 1829 te Warschau gekroond, heeft hij 29 jaren en drie maanden geregeerd.

De troonsopvolger is ALEXANDER NICOLAIEWITSCH, Césarewitch en grootvorst-troonsopvolger, geboren 29 (17) April 1818, en op 28 (16) April 1841 gehuwd met de Césarewna en grootvorstin MARIA ALEXANDROWNA eerder Maximillienne, Wilhelmine Augusta Sophia, Maria, geboren 8 Augustus 1824, dochter van wijlen Lodewijk II groothertog van Hessen. De nieuwe Keizer bezit drie zoons, waarvan de oudste, Nicolaas Alexandrewitch, thans troonsopvolger, geboren is op 20 (8) Sept. 1843.

Uit het verslag der zitting van den Gemeenteraad van Haarlem van Woensdag 11, dat door de *Haarlemsche Courant* wordt medegedeeld, blijkt, dat aldaar verschillende belangrijke besluiten, genoegzaam met algemeene stemmen, zijn genomen, betreffende de herziening van het plaatselijk belastingstelsel, in verband met de daartoe betrekkelijke voorschriften der gemeentewet, namelijk:

- 1o. om art. 255 der gemeentewet niet ten behoeve dezer gemeente in te roepen;
- 2o. om geenszins eene belasting te leggen op nog onbelaste voorwerpen van verbruik; maar om in het te kort te voorzien door een *hoofdelijken omslag* of *andere directe belasting*.

Wij zien hierin een verblijdend teeken, dat zulk eene gewichtige taak met kalmte beradenheid is aangevangen en de grondslagen zijn gelegd, waarop in het belang der gemeente die taak met zelfvoldoening kan worden voleindigd.

In eene geheel tegenovergestelde rigting schijnt die taak te Leijden opgevat te zullen worden. Uit een rapport, dat in hoofdzaak is medegedeeld door meer dan één dagblad, kan reeds worden te gemoet gezien, hoezeer aldaar voortdurend de bevordering van het belang der gemeente afstuit op kleingeestig vooroordeel, om zich te onderwerpen aan de voorschriften der gemeentewet, welke, vooral wat de stad Leijden betreft, wel de innerlijke blijken zal dragen van de praktische bekwaamheden des ontwerpers, die zeer goed in staat was, zich met de behoeften der gemeente bekend te maken en allezins bevoegd over de keuze der middelen te beslissen.

De Regering verkrijgt door de besluiten van zoovele gemeenteraden, die art. 255 der gemeentewet niet inroepen, een krachtigen steun, om zich te verzetten tegen de pogingen, om het *beginsel* der gemeentewet te ondermijnen; want als er te Haarlem geen bezwaar bestaat, om de 350 procenten op de tarwe tot 100 of 150 te verminderen; waarom zou dan te Leiden de voortdurende heffing van 290 procenten worden toegestaan?

De *Nederlander* stemt slechts *voorwaardelijk* mede in het gejuich der oppositie over het voorstel tot afschaffing van den accijnz op het *gemaal*, namelijk: „Indien aldus de druk der minvermogenden kan worden verlicht,“ waaraan niemand meer twijfelt. „Indien dit Ministerie er van overtuigd is,“ alsof het gewoon ware *zonder of in strijd* met hare overtuiging te handelen!

„Voor al, zoo de Regering uit *vrije beweging* te werk

gaat,“ alsof zij *altijd* zich zou willen vernederen tot de *slavin* der volksmeening van den dag.

„Maar zij heeft op *politek* overleg is,“ „O ja, wanneer men in overleg trad met de anti-revolutionnaire partij, zou er meer over het nut der afschaffing moeten worden *gepraat*, dan in het belang der Natie worden *verrigt*.”

Zóó wordt nu het stelsel der verdachtmaking zoover maar mogelijk uitgestrekt. In weêrwil der ondervinding, dat de Natie, die partij moede, met verlangen naar het oogenblik haakt, waarop zij eenigzins zal worden ontlast.

Verraadt het niet eene groote mate van onbekendheid met den geest der Natie, als men haar meer *politiek* dan *financieel* acht?

En dan beroemt men zich nog er op, homogeen te zijn met de *kern der Natie*.

De *Fakkelt* deelt een opmerkelijk bericht mede van den volgende inhoud:

„Naar men ons verzekert moet het collegie van diakenen der Hervormde gemeente te Utrecht zeer veel bezwaar hebben tegen de opvolging van het Synodaal reglement op de diakonie-administratie en dat wel omdat H.H. diakenen de Utrechtsehe diakonie als een *volstrekt onafhankelijke* instelling beschouwen en *dese* synode onbevoegd achten, om op die onafhankelijkheid eenige inbreuk te maken.

Men zegt, dat de diakenen hierbij onderstaan. „Men herinnere zich den rechtsgrond, waarop diezelfde diakenen zich beriepen, toen zij tegen het ontwerp van armenwet door THORBECKE en later door VAN REENEN ingediend, zich afzeeserden.

„De kerk in de Hervormde gemeente, — neen, in het collegie van diakenen te Utrecht.”

Wij zouden waarlijk in staat zijn een geheel blad te vullen met opmerkingen, waartoe dat bericht ons zulk eene overvloedige stof levert. Stippen we nu slechts een en ander aan:

Het collegie van diakenen te Utrecht = de Hervormde Kerk, in oppositie met het kerkelijk gezag; ondersteund door professoren en predikanten; volstrekt onafhankelijk.

De Synode der Nederl. Herv. Kerk = het wetgevend lichaam der Kerk; onbevoegd tot het stellen van kerkelijke regels op de kerkelijke armenzorg;

homogeen met de beginselen der wetsontwerpen, betreffende de kerkelijke liefdadigheid, eerst door Thorbecke, later door van Reenen ingediend.

De anti-revolutionnaire diakenen en consorten voorstanders van wetteloosheid; ongehoorzaam aan het wettig kerkelijk gezag; strijdende voor onbepaalde vrijheid en absolute onafhankelijkheid;

spottende met historische herinneringen, die de acte der Synode van Dordrecht opleveren; bestrijdende de kerkelijke centralisatie op echt revolutionnaire wijze.

De *diakenen te Utrecht*, de stad, van waar de Aprilbeweging uitging, het collegie, dat uit haar midden de April-beweging hielp ontwerpen, in wier midden de elementen gevonden worden van weerbarstigheid en tegenstand.

Er schijnt, volgens de *Utrechtsehe Courant*, een nieuwe strijd, een geduchte oorlog op handen! Immers, zoo in het laatste nummer van het tijdschrift *Ernst en Vrede* waarheid geschreven wordt, waaraan wij niet twijfelen, „dan zou de *opheffing der Symbolische schriften geschied*“ zijn en „dan is de *casus belli* ook daar.“ „Dan heeft de Synode alleen haar eigen regt opge-

„Teven, om eenig ambt of bestuur in de Kerk uit te oefenen.“

„Dan moet de eenheid dergenen, die aan aard en zinneliker Kerk gehecht zijn, openbaar worden door vereeniging op gemeenschappelijken grondslag tot gemeenschappelijken strijd.“

Het zal er nu op aankomen langs welke weg en met welke wapenen dien strijd zal gestreden worden. Er is hoop, dat nu ten minste, na de ondervinding van herhaalde telegrafstellingen, die strijd niet op nieuw op staatkundig gebied zal worden overgebracht.

De vraag moet, onzes bedunkens, alléén zijn: Wat zwaarigheid, om, als het regt der minderheid wordt miskend, zich op gemeenschappelijken grondslag te vereenigen, — niet om de meerderheid of het tot handhaving van het regt der minderheid onwillig kerkelijk gezag te bestrijden, — maar om als afzonderlijk kerkgenootschap zich te vermeijen in het genot der vrijheid van eeredienst, die de Grondwet waarborgt, — alzoo het wezen kiezende boven den vorm?

Zalk een weg is zeker meer doeltreffend dan het middel van revolutie of contrarevolutie.

Men vermijdt de verderfelijke gevolgen van scheuring en betreedt het voetspoor, waarop steeds elke godsdienstige vereeniging tot stand kwam.

Maar op dien weg is dan ook geen martelaarskroon te behalen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Wij hebben gister reeds in onze geheele oplage het belangrijk nieuws medegedeeld, dat de Keizer aller Russen plotseling is overleden. Het spreekt van zelf, dat die gewichtige gebeurtenis een keerpunt is in de bestaande ontwikkelingen. Het zou echter gewaagd zijn, om nu reeds te voorspellen, welke invloed de dood des Keizers op den tegenwoordigen en staatkundigen toestand zal uitoefenen. Zal de vrede het gevolg dier gebeurtenis zijn, of zal men zich op nieuwe ontwikkelingen moeten voorbereiden? Wij wagen het niet een tip op te ligten van den ondoorzichtbaren sluier, waaronder een zoo groot geheim verborgen ligt. Wij wagen ons aan geene profetiën, en zullen daarom den loop der gebeurtenissen afwachten.

Er is heden niets te vermelden omtrent het uitstapje van de Keizer van Frankrijk naar de kampen van St. Omer en Boulogne. Eene dépêche in den Franschen Monteur deelt enkel mede, dat Z. M. in de eerste dier steden Woensdag avond, ten half acht ure is aangekomen. Heeft het revue der troepen plaats gehad en heeft de Keizer de allocutie uitgesproken, welke Frankrijk officieel moest bekend maken met het vertrek des Keizers naar de Krim? Dit wordt door den telegraaf niet gemeld. Zeker is het dat niemand er aan twijfelt, dat het manifest, waarin het Keizerlijk besluit vervat is uit het Noorderkamp gedagteekend zal worden. Het vertrek des Keizers kan thans als zeker worden beschouwd.

Volgens het *Journal des Debats* zijn de conferentien over het Pruisische tractaat den 27 Februarij te Parijs begonnen tusschen den heer Drouin de Lhuys, baron von Wedell en baron von Hatzfeld.

De baron von Wedell is naar Berlijn vertrokken. Sommigen denken, dat de heer von Wedell zoo plotseling naar Berlijn vertrokken is om zich in diezelfde stad tegelijk met Lord John Russell te bevinden. Wij bepalen ons bij de enkele mededeeling dezer lezing. Eene dépêche deelt mede, dat lord John Russell, Woensdag te Berlijn aangekomen is: dat hij dienzelfden dag eene conferentie met den heer von Manteuffel had, en dat hij eergister, na een nieuw onderhoud met den minister, bij den Koning ten gehoor is ontvangen. De dépêche deelt niets mede omtrent hetgeen in die conferentie zou hebben plaats gehad.

Het Lagerhuis heeft zich Woensdag bezig gehouden met de zaak van den heer Kennedy, voormalig houtvester en bloedverwant van lord John Russell, door den heer Gladstone ontslagen. De heer Shelley heeft eene enquête verzocht. Na eenige verklaringen van den heer Gladstone, waaruit bleek, dat dit ontslag niet plaats had om redenen, die den heer Kennedy in zijne eer troffen, werd de motie teruggetrokken.

Eene groote meeting door den heer Layard bijeengeroepen heeft te Aylesbury plaats gehad, een district hetwelk door dit lid in het Lagerhuis vertegenwoordigd wordt. De heer Layard heeft eene redevoering uitgesproken, waarin hij het gedrag der regering met betrekking tot de leiding van den oorlog zeer afkeurt en zijn eigen staatkundig gedrag heeft uiteengezet. Het spreekt van zelf, dat de meeting dit gedrag algemeen goedkeurde en dat aan die redevoering veel toejuiching te heurt viel.

In de zitting van het Lagerhuis heeft de heer Roebuck gisteren avond aangekondigd, dat de verrigtingen der commissie van onderzoek naar het beleid des oorlogs geheim zullen blijven en dat de hertog van New-Castle door haar als getuige zal worden gehoord. De regering heeft aangekondigd, dat Engeland een aanzienlijk korps Turksche kavallerie naar de Krim zendt. Door de heeren Goderich en Mose is voorgesteld een adres aan de Koningin in te dienen tegen het stelsel van bevordering en het koopen van hooge rangen bij het leger. Sir R. Peel en eenige andere leden verdedigden het bestaande stelsel, hetwelk door sir E. de Lacy Evans werd bestreden. De HH. Symour, Elcho en Herbert hebben zich tegen de motie verklaard.

Lord Palmerston deed de moeilijkheden uitkomen, welke

gelegen zijn in eene verandering van het bestaande stelsel bij het leger naar de voorbeelden des vasten lands, zonder tevens het stelsel der conscriptie aan te nemen.

Hij geeft de verzekering, dat de regering, meer dan tot nu toe was geschied, in het vervolg onder-officieren tot officieren zal bevorderen, en over het algemeen zou zij ook de promotie gemakkelijk maken. Hij verzocht den heer Goderich, dat hij, na deze verklaring, de motie zou intrekken. Deze weigerde, waarop de motie met 158 tegen 104 stemmen werd verworpen.

De *Morning Chronicle* bevestigt het bericht van een opstand onder de mijnwerkers in Australië, alsmede dat zij de van der onafhankelijkheid hebben opgestoken; zij vragen de herroeping van den kolonialen secretaris.

De gouverneur moet weinig gewigt aan deze gebeurtenis hechten. Van de mijnwerkers zijn eenigen gedood en gekwetst.

Volgens berichten uit Bern van 27 Februarij zou het met het Oostenrijksch-Zwitsersch vraagstuk niet zeer gunstig gesteld zijn. Oostenrijk schijnt voor de Capucijners, die uit Tessin verdreven zijn eene schadevergoeding te vorderen, welke de Zwitsersche afgevaardigden te hoog opgedreven vinden, en men vreest, dat zoo dit cijfer niet lager gesteld wordt, de onderhandelingen te Milaan zullen afgebroken worden door de terugroeping der Bonds-afgevaardigden.

De berichten uit het kanton Pessin zijn, naar men zegt, een weinig meer geruststellend; maar de partijen waren steeds gewapend en de opgewondenheid was op verre na niet bedaard.

De bondsraad heeft gemeend door middel van zijn gewoon orgaan de *Bund* in een half officieel artikel te moeten tegenspreken de geruchten van eene conferentie, welke te Bern zouden hebben plaats gehad, met het oog op de toetreding van Zwitserland tot het Westersch verdrag tegen Rusland.

In eene telegrafische dépêche uit Brussel, dd. 2 Maart, wordt gemeld, dat de minister van binnenlandsche zaken in de kamer der vertegenwoordigers mededeeling gedaan heeft, dat het geheele ministerie zijn ontslag heeft aangeboden, ten gevolge van de laatste stemmings tegen den minister van binnenlandsche zaken, ter zake van de jurys van onderzoek en andere binnenlandsche aangelegenheden.

De kamer van afgevaardigden te Turin, heeft het ontwerp van wet betreffende de kloosters met 116 tegen 36 stemmen aangenomen.

Hoe min de Spaansche Cortes ook geneigd zijn om vrijheid van godsdienst te verleenen, hebben zij niettemin het amendement van den heer Jaen, waarvan wij gister gewaagden, in de zitting van den 23sten met 158 tegen 56 stemmen verworpen.

56 stemmen is echter nog te veel voor een dergelijk armzalig amendement!

In de zitting van den 24sten was men uitgeput in amendementen en liep de discussie over het voorstel der commissie zelve, dat wel is waar de Katholieke godsdienst, Apostolisch-Romeinsche als die van den staat aanneemt, maar wil toestaan dat men niemand hetzij een Spanjaard of vreemdeling vervolge, wegens zijn geloof, mits dat hij dit niet door openbare handelingen manifestere.

Deze beperking kwam de minderheid der commissie niet voldoende voor, die bij monde van den heer Rios Rosas vroeg dat men het woord „burgelijk“ weder zou stellen vóór „vervolg“, gelijk aanvankelijk in den bezem der commissie was voorgesteld.

Men begrijpt, dat zoo dit voorstel ware aangenomen, er dan ruim baan zou zijn gelaten aan alle andere dan burgerlijke vervolgingen. De telegraaf meldt, dat dit voorstel is verworpen en dat het voorstel der meerderheid van de commissie 148 stemmen op zich vereenigd heeft, waardoor de aanneming als zeker te achten is.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATURDAG 3 MAART.

Ingekomen een ontwerp van wet, regelende de wijze van beheer en verantwoording van de koloniale geldmiddelen.

Tot rapporteurs zijn benoemd, voor de wets-ontwerpen: 1o. houdende subsidie voor het kanaal van Grave naar den Amer de heeren Hengst, Strens, Elont, Beens en Jespers.

2o. houdende afstaad van domeinen ten behoeve der gemeente Leeuwarden, de heeren Reijnders, van Heijden, Dirks en Westerhoff.

3o. houdende de naturalisatie van tien personen, de heeren Mackaij, Hoekwater, van Rheede, van Eck en Meijlink.

Aan de orde is de discussie over het verslag betrekkelijk de inlichtingen op het adres van A. Ruijssenaers over de onderzoesche telegraaf-onderneming. De commissie heeft voorgesteld, den Minister dank te betuigen voor de gegeven inlichtingen en die voor kennisgeving aan te nemen.

De heer THORBUCKE zegt dat de gegeven inlichtingen niet die zijn welke hij verlangt of verwacht had. Zij voldoen hem niet en hij zal de redenen daarvan opgeven. Hij laat in het midden al hetgeen betreft de verschillen tusschen de concessionarissen. Die twisten, dikwerf uit persoonlijk belang gevoerd, gaan de Kamer niet aan. Zij heeft alleen te beoordeelen en te beschouwen het algemeen belang. Het beklag van den heer R. betrof: 1o. de misbruiken, die bij den onderzoeschen telegraaf plaats vonden; en 2o. de weigering van de concessie, die hij had aangevraagd.

Wat het 1o. punt betreft, doet zich de vraag voor van welken aard de door hem opgegeven misbruiken waren.

a. Ten eerste dat er een niet te rugvaardigen bestelloop gegeven werd. Maar hij wil daar niet meer op terugkomen, want het blijkt uit de bekomen inlichtingen dat dit sedert Januarij 11. heeft opgehouden gevehen te worden. Intusschen betwist hij de stelling des ministers te dien aanzien in de door hem verstrekte inlichtingen aangenomen. De meening des Spr. is, dat, zoo ten gevolge eener concessie eene telegraaf-correspondentie tot stand komt, het tot de uitvoering behoort dat er nergens iets meer wordt gevorderd, dan overeenkomstig de concessie mag plaats vinden. Zoo er meer gevorderd wordt dan wordt er gehandeld tegen de overeenkomst. Daartegen zijn hoeten gesteld, die op de administratie kunnen worden verhaald, welke ten onregte mogt handelen.

b. Ten tweede beklagde zich de heer R. over den voorrang die aan zekere dépêches, voorzien van een bijzonder merk, werd gegeven. Ook te dezen opzichte wederlegt Spr. het door den Minister aangevoerde. De Minister oordeelt dat aan de directie eener telegraaf-onderneming de magt gegeven is, om in dringende gevallen, bij voorrang van den telegraaf gebruik te maken om dienstberichten over te brengen. Dat nog nu, dat de Minister aan de directie van den onderz. telegraaf wil hebben toegekend is, naar het inzien van Spr. strijdig met de wet. Vooreerst vraagt hij van welken aard die voorrang is. Hij licht dit uit de stukken der directie zelve toe. Die berichten zijn die van de directie en dienst, de ingenieurs-berichten, terwijl dan volgen de regerings-berichten en eindelijk de bijzondere nieuwstijdingen. Hij twijfelt er aan of die volgorde overeenkomstig is met onze wetgeving. Bij ons is de volgorde juist anders: eerst de berichten der regering, daarna de bijzondere en eindelijk de dienstberichten, hetgeen dan ook uit het oorspronkelijk telegraaf-bestuit voortvloeit. De voorrang, die dus aan de berichten der directie gegeven wordt, is vierkant strijdig met onze wetgeving.

c. De heer R. heeft zich beklagd, dat er te Amsterdam een agent is, die een monopolie heeft. Daaraan verbindt Spr. eene vraag, in verband met het besluit van Januarij 1854, houdende vaststelling van het reglement voor de dienst van den rijks telegraaf. Volgens dat besluit kan de Minister van Binnenl. Zaken zekere berichten met een bijzonder merk voorzien, als regerings-berichten doen doorgaan, en hebben die den voorrang boven bijzondere berichten. Als er zoo iets in praktijk gebracht wordt, kan er dan niet aan zoodanig agent een monopolie worden verzekerd? Kunnen daaruit dan geen misbruiken voortvloeijen? Welke waarborgen bestaan er, dat dergelijke misbruiken niet inderdaad tot een monopolie van dien agent aanleiding geven. Hij wenscht dus van den Minister de verklaring te hekomen, dat iets zoodanig niet meer zal kunnen geschieden. Hij vraagt daarbij of het hoofdbureau van den onderzoeschen telegraaf, werkelijk naar Amsterdam is overgebracht.

In de tweede plaats handelt Spr. over de weigering der concessie door den heer R. gevraagd. Ook nu, evenmin als bij de vorige gelegenheid, heeft hij de redenen des Ministers in dit opzigt kunnen vatten. De Regering was van oordeel dat niet wel aan denzelfden persoon, die met haar goed vinden en hare medewerking eene vroeger erlangde concessie, tegen belangrijke geldelijke voordeelen aan een afstand eene soortgelijke vergunning kon worden verleend. Spr. bestrijdt die meening. Hij wenscht, dat bij het verleenen of weigeren van eenige concessie, alleen het algemeen belang in aanmerking kome. Hij verzoekt den Minister op te lossen den strijd, die tusschen het besluit van 15 Januarij 1854 en la. a van art. 13 bestaat. Ia a rangschikt onder de regerings-berichten, behalve die des Konings, ook die der leden van het Koninklijk Huis. Hij vraagt of dat regerings-berichten zijn? Spr. zegt ten slotte dat hij alle heeft gehandeld over de inlichtingen door den Min. gegeven. Hij heeft niet gesproken over het verslag der Commissie over die inlichtingen. De Commissie heeft zoowel de klachten, als het antwoord des Ministers opgenomen, en hare conclusie strekt om den dank der Kamer over die inlichtingen aan den Min. kenbaar te maken. Daar Spr. nu in dat antwoord geen licht gevonden heeft of met de daarin ontwikkelde stellingen kan instemmen, verschilt hij dus van de conclusie der Commissie.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN is bereid om te voldoen aan den wensch des vorigen Spr. tot beantwoording van eenige, door hem gedane vragen.

Wat de weigering betreft van de tweede concessie: de Minister kan moeijelijk meer zeggen dan hij schriftelijk reeds heeft verklaard, en 't was zeer hezwaarlijk om in de Kamer al die bijzonderheden mede te deelen, welke naar leiding geven tot het nemen van de eene of andere beslissing. Over het algemeen achtte de Minister, dat de Kamer niet moest zijn een hof van appel voor allen, wier zaken door 't uitvoerend gezag niet waren ingewilligd. De Minister beweert, dat bij de weigering van de tweede concessie juist het algemeen belang was in het oog gehouden, want het was des ministers overtuiging, dat die concessie slechts zou dienen als een wapen tegen den bestaanden onderzoeschen telegraaf, zonder aan het algemeen belang nuttig te zijn.

Met betrekking tot de klachten over misbruiken, die staan bij den onderzoeschen telegraaf, verklaart de Minister, dat sedert 1 Januarij 1854 het beklagde bestelloop niet wordt gevorderd, ofschoon de algemeene opmerking, dat wordt gevoerd dat de Regering onmogelijk alle misbruiken langs alle lijnen voorkomen kan. Dat aan berichten van voorrang verleend wordt, acht de Minister in soortgelijke gevallen noodzakelijk; overigens is het reglement der Engelsche maatschappij niet goedgekeurd door onze

ring, zoodat de bepalingen omtrent den voorrang van berigten hier niet mogen worden toegepast; want dan zou zulks, gelijk de vorige Spr. beweerde, naar des Ministers meening, in strijd zijn met onze wet.

De bevoegdheid des Min. van Binnenl. Zaken, om, volgens het reglement van 1 Jan. 1854, in spoed vereischende gevallen berigten als regerings-berigten te doen doorgaan, acht de Min. noodzakelijk en vraagt niet voor de misbruiken, die daarvan kon worden gemaakt. Want de bedoelde berigten konden nimmer andere zijn dan die behooren tot de algemeene dienst; en de Minister beroept zich op Oostenrijk, waar elk ambtenaar het regt heeft om zijne berigten te doen gaan vóór die der particulieren. Het deed den Minister leed, dat hij andermáal de klagen van den heer Ruijsenaers zag in verband gebracht met de uitbreiding, die aan de bevoegdheid des Ministers was verleend; alsof een en ander tot elkander in betrekking stond. De Minister had geene beschuldiging van misbruik van magt verwacht, althans niet van den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Voorts verklaart de Minister, dat het hoofdbestuur van de onderzochte telegraaf-maatschappij inderdaad van 's Hage was overgebracht; dat het voor het publiek van weinig belang is, of de berigten van leden van het Koninklijk Huis al dan niet beschouwd worden als regerings-berigten; dat zoodanige berigten in alle landen worden beschouwd als regerings-berigten, althans althans, dat hij met de uitbreiding wat al te ver was gegaan, door hier het voorbeeld te volgen van andere landen; het beginsel gaf de Minister dus gaarne den heer Thorbecke toe, maar hij meende, dat ook die Spr. als Minister, dat beginsel had geschonden door in 't reglement van 1853 de berigten der gezanten te verklaren als regerings-berigten.

De heer THORBECKE antwoordt den Minister. Hij meent, dat deze vergadering ook daarvoor is ingesteld om inlichtingen in te winnen of rekenschap te vragen over aangevoerde misbruiken, en of er hier of daar eene bevoegdheid is verleend, die tot misbruiken aanleiding kan geven. Wat de opmerking betreft, dat de Minister de gedane vragen niet verwacht had van den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken, zegt Spr., dat zijne voormalige betrekking niet ontnaemt aan zijne bevoegdheid, aan zijn pligt en aan zijne vrijheid als volksvertegenwoordiger. Ten aanzien van de opmerking des Ministers, dat de Vergadering niet hoort te oordeelen kan waarom eene concessie is geweigerd, zegt Spr. dat dit de vraag niet is, maar dat men de weigering in verband wenschte te brengen met de redenen van het algemeen belang, die daartoe konden geleid hebben. Hij geloofde dat de geheele zaak der concessien onder wettelijke regelen gesteld is en dus, op het algemeen belang rust. Ten aanzien van de opmerking, dat de heer R. niet in staat was de concessie uit te voeren, antwoordt Spr., dat dit niet blijkt hetzij uit het antwoord des Ministers aan den heer R., hetzij uit de inlichtingen door den Minister aan de Kamer gegeven. Hij vraagt, hoe men het dan vroeger gedaan heeft. Men opperde het bezwaar en vroeg aanwijzing van waarborgen. Wat de telegrafendienst aangaat, doet het hem genoegen, dat de Regering erkent, dat haar toezigt zich ook over de bureaux uitstrekt. Nopens de opmerking, dat voorrang onmisbaar is, zegt Spr. dat de vraag moet zijn, wat de wet toestaat. Is deze niet goed, men verandere haar. De Minister heeft gezegd, dat het Reglement der Maatschappij door de Regering niet is goedgekeurd; Spr. oordeelt, dat dit had moeten geschieden; want anders is het bureau in Engeland geheel vrij. De concessie is hier verleend en onze Regering moet dus wel de toezigt looden op de handelingen van den concessienaris. De Minister heeft gezegd, dat van lit. d. van art. 13 van het besluit van 1854 geen misbruik kan worden gemaakt; want dat het regerings-berigten zijn. Spr. meent echter, dat daarin staat: *gelijkgesteld*. Hij vraagt, of, door de overbrenging van het hoofdkantoor naar Amsterdam, eene dienst zal worden gevestigd, regtstreeks van Londen naar Amsterdam in plaats van tot hiertoe over Gravenhage naar Londen. De Minister heeft enkel opgemerkt, dat in het reglement van 1853 ook een voorrang toegekend aan de gezanten. Spr. antwoordt, dat de gezanten regeringspersonen zijn, terwijl de leden van het Koninklijk Huis niet als zoodanig kunnen worden aangemerkt.

De MIN. v. BINNENL. ZAKEN geeft eene nadere verklaring van de uitbreiding, door hem aan den voorrang van regerings-berigten gegeven en beantwoordt voorts nog eens de gemaakte bedenkingen; waarna de debatten over de concessie der commissie worden gesloten, en de Kamer zich met de conclusie vereenigt.

Wordt daarna voorgelezen een missive des Min. van financiën, waarbij inlichtingen worden gegeven betrekkelijk een besluit over het heter invullen van de aanslag-papieren, waaruit blijkt, dat aan 't verlangen der adressanten is voldaan.

De orde is thans de discussie over de conclusie in commissie betrekkelijk de inlichtingen op het adres van den heer L. v. Vliet.

De heer VAN ECK zal zich bepalen tot slechts eene en enkele opmerking. Ten aanzien van het tweede punt in het reglement, de verwijdering van den adressant uit de Pranger-maatschappij, heeft de commissie verklaard, dat die handelingen niet was gewettigd door eenige verordening; zoodat daarover niet zal worden gesproken. Maar de conclusie, om tevens van het 1ste en 2de punt de inlichtingen des Ministers voor kennisgeving aan te nemen, kan Spr. niet goedkeuren; omdat de redenen die de commissie daartoe leidde, door hem niet worden gedeeld. Spr. gaat kortelijk na de waken der uitzetting van den heer v. Vliet onbe-

toogt, dat die uitzetting zelfs in strijd was met het Indisch reglement van 1836; met de commissie kan Spr. niet instemmen, dat de Kamer slechts mogt beslissen of *de vorm* was in acht genomen zonder te treden in een onderzoek van het *wezen der zaak*. De Minister van Koloniën is hier te lande verantwoordelijk voor de besluiten van het Indisch bestuur, die door hem opzettelijk zijn bekrachtigd; en de Kamer had allezins de bevoegdheid, om in een onderzoek van de handeling zelve te treden.

De heer ELOUF VAN SOETERWOUDE (lid der Commissie) verklaart, dat zij zich niet tot het onderzoek *van den vorm* heeft bepaald, maar dat zij wel degelijk het *wezen der zaak* had beoordeeld overeenkomstig algemeene of bijzondere wettelijke bepalingen, binnen de grenzen van bevoegdheid der magt van wie de beklagde handelingen uitgingen.

Daarna worden de conclusien der Commissie aangenomen.

Aan de orde is de conclusie van de Comm. op het Adres van den heer Teestra, wegens de slavernij in West Indië.

De heer WINTGENS (lid der Commissie) verklaart, dat de inlichtingen des Ministers op hem een ongunstigen indruk hadden gemaakt; en dat hij derhalve gaarne wenschte, dat, in afwachting van de op handen emancipatie, in den toestand der slaven zoo veel doenlijk verbetering werd gebracht. Spr. geeft nieuwe feiten op ter aanbeveling van zijne meening, waaruit op nieuw blijkt, hoe willekeur en onrecht jegens de slaven worden uitgeoefend, zonder dat zelfs redres bij de regterlijke magt schijnt te bestaan.

De heer VAN HOEVELL doet hulde aan den man, die oorzaak is van deze discussie, namelijk de heer Teestra, die jaren lang aan de Kamer Adressen heeft ingediend, waarin hij de gruwelen der slavernij openbaar maakte. Thans hoopte Spr., dat de Kamer eene afkeuring zal te konnen geven over de bestaande wetgeving op de behandeling der slaven, door de conclusien der commissie aan te nemen. Spr. wijst er op, hoe reeds in December menig kamerlid eene strenge berisping had geopenbaard van de reglementen, die de Minister van Koloniën met opzigt tot de slavernij had vervaardigd, on waarop de Minister zich in December zelfs beroemde.

Nu komt de Commissie der Kamer, en vraagt dat die Kamer hare afkeuring over het bestaande te kennen geve. Dit verheugt Spr. uitermate; want hij durft volhouden dat, wanneer de slaven behandeld werden volgens de reglementen van den Minister, zij *mishandeld* worden; dat wanneer hier eene wet bestond op mishandeling van *dieven*, zoodanige wet zou worden overtreden indien men op *dieven* toepaste de behandeling, die onze slaven te heurt valt. Magt men dit willen tegenspreken, dan zou Spr. op nieuw 't woord vragen en bewijzen wat hij zegt.

Verheugen zou Spr. zich, indien de conclusie der Commissie werd aangenomen, omdat de Kamer daardoor zou verklaren, dat zij een afschuw heeft van de slavernij en van de wijze waarop de slaven behandeld worden. Maar Spr. verwacht ook van zoodanig votum niet veel goeds ten behoeve der slaven; want de Min. heeft zelf in December verklaard met zelfvoldoening terug te zien op den arbeid, die nu door de Kamer zal worden afgekeurd; de Min. gelooft niet aan de mishandeling der slaven; hij ziet niet dat er eene beter controle noodig is; hij vertrouwt alleen op den Minister van Koloniën: en hoe zou men nu in redelijkheid kunnen verwachten, dat een Minister met dergelijke beginselen zich haasten zou te voldoen aan het verlangen, in de conclusien der commissie uitgedrukt? Te verwachten is het, dat de Min. het votum der Kamer onjuist zal oordeelen, omdat het in strijd is met zijne handelingen; hij zal zich die afkeuring getroosten; misschien zelfs zal hij beloven te doen wat hij kan; over eenige maanden zal hij verklaren, dat hij druk bezig is en er moet over geoordeeld worden, en zoodoende zal de Min. zich weten heen te worstelen door de moeilijke positie, waarin hij zich thans bevindt. Den Minister is dat wel meermalen gelukt; want ook in April 1853 wist hij zich door eene moeilijke positie heen te worstelen. Maar het gevolg zal zijn, dat het lot van 40,000 menschen niet verbeterd zal worden. Zoo zal 't ook gaan met de emancipatie der slaven; de Min. zal nu, even als voor 3 maanden, antwoorden, dat hij nog altijd wacht op 't werk der commissie. Met schoone woorden stelt Spr. zich niet tevreden; want hij houdt den Minister aansprakelijk en niet verantwoord door het *niet-handelen* van anderen, en ofschoon hij volstrekt geen middel bezit om den Minister te dwingen, zal hij, zoo dikwerf het noodig is, zijne meening openbaren. Ofschoon stemmende vóór de conclusie, gelooft hij niet, dat zij veel nuts voor de slavenbevolking hebben zullen.

De heer VAN LIJNDEN heeft betere gedachten van den Min. v. Koloniën dan de vorige Spr.; want hij gelooft, dat de ondervindlag bewezen heeft, dat de Min. steeds aan 't verlangen der Kamer omtrent dit punt heeft trachten te voldoen. Spr. zal ondersteunen de conclusien van de commissie; maar heeft daaraan niet de gevolgtrekkingen door den heer v. Hoëvell gemaakt. Met uitzondering hetgeen Spr. verzoekt, dat inderdaad de getuigenissen, die de Reg. heeft overgelegd, niet veel geloof verdienen, wanneer men let op de personen die ze gaven, en onder welke omstandigheden zij gegeven werden; en wederlegt Spr. nog eenige andere inlichtingen, door den Min. gegeven ter verdediging van de wijze waarop de slaven behandeld worden. Spr. gelooft, ten slotte, dat er nog vele voorstanders zijn in Nederland van de slavernij, maar hoopt toch dat het Gouvernement het voorbeeld moge geven tot ommekeer in den gang van denkbeelden over die zaak.

De heer MACRAY zal niet vragen wat de Minister doen zal, maar een *moet*, als de conclusien der commissie wor-

den aangenomen, en dan meent Spr., dat hij aan de uitvoering van het verlangen der Kamer niet mag twifelen. Spr. wijst er op, hoe weinig kennis de Regering zelve heeft van 't geen in de Koloniën omgaat, ten blyke waarvan de onbestemde antwoorden kunnen strekken, door haar omtrent de meest gewichtige punten van bestuur, opvoeding, onderwijs en voeding gegeven. Spr. zal de conclusien der commissie aannemen, vooral ook omdat daarbij wordt aangedrongen, dat geene vertraging mag plaats hebben met de emancipatie zelve.

De MIN. v. KOL. verklaart zijne beste pogingen te hebben aangewend, om aan de Kamer de inlichtingen te verschaffen, die gevraagd waren. De Kamer kan niet meenen, dat het niet geven van die inlichtingen, de Min. de handelingen, die beklagd waren, zou hebben verdedigd; de Min. heeft inlichtingen gegeven, niets meer; hij heeft de overgelegde bescheiden volstrekt in hunne waarde gelaten, heeft volstrekt niet willen treden in eene beoordeeling der feiten. De Min. was, zoo iemand, overtuigd van de wenschelijkheid, om verbeteringen te brengen, niet enkel in de slaven-reglementen, maar ook in andere onderwerpen van wetgeving op dit punt; maar niet altijd wordt de zaak uit het juiste oogpunt beschouwd, zoodat, bijvoorbeeld, hetgeen de heer WINTGENS verlangde dat verbeterd werd, reeds eenige jaren geleden niet meer bestond en afgeschaf was.

De Min. wil den heer van Hoëvell niet volgen op het gebied van personaliteiten; door hem bewaard; maar hij wil toch zeggen, dat men kwalijk nu reeds zou kunnen voorspellen wat de Min. later zou willen doen. Ook kon hij zich niet vereenigen met de verklaring van den heer MACRAY, volgens welke de Min. zou verplicht zijn te doen wat de conclusie behelst; de Min. achtte zich niet meer gebonden dan hij nuttig en noodig zou oordeelen. Wie ter goeder trouw was, moest overigens, volgens den Min., erkennen dat zijne reglementen van 1851 ten doel hadden verbetering en beperking van willekeur; en nu moge men zeggen, dat die reglementen slecht werken; waarheid is 't steeds, dat zij verbetering op het oog hadden. Nooit kan de Min. toegeven, dat *door de wet en met de wet in de hand* wordt mishandeld; dat acht de Min. eene onmogelijkheid. Ook kan de Min. niet gelooven, dat de slaven nog erger zouden behandeld worden dan de *dieven*; hij laat die beschouwing voor rekening van den heer van Hoëvell. Hij ziet niet in de conclusien der Commissie een votum van afkeuring voor hem, Minister; ook dan niet, wanneer de Kamer ze mogt aannemen en al werd het nog herhaaldelijk door den heer v. Hoëvell betoogd. Het votum, dat die Spr. hem toedacht, zou hem dus niet treffen; want hij ziet in de conclusie niets anders dan de wensch der Kamer naar verbetering, in afwachting van de emancipatie zelve.

Wat deze emancipatie betreft: de Min. hoopt, dat de Commissie spoedig gereed zal zijn, om, zoo hij meent te mogen onderstellen, afdoende voorstellen te doen. De Min. kan dus niets beloven voor het oogenblik; hij zal alleen handelen naar de inspraak van zijn geweten omtrent eene zaak, die ook hem na 't harte gaat. Hij kon niet begrijpen wat de heer v. Hoëvell had bedoeld met moeilijke positiën, waardoor de Min. zich had heengevoerd; hij wenschte dien heer toe, dat hij zich steeds met goed gevolg uit moeilijke positiën, waarin hij zich kon bevonden hebben, doorgevoerd hebbe. De Minister wijst voorts aan, dat de feiten, die door dien Spr. in November II. als waar werden gegeven, op officiële wijze thans verklaard worden te zijn valsch en logenachtig; en de Minister verwacht nu, dat de Spr. uit Almelo zijne beweringen nader stave.

De heer TEN CAPE (lid der Commissie) komt op tegen het gezegd van den Minister, alsof de zaak in een verkeerd daglicht zou zijn gesteld; met nauwgezetheit was alles onderzocht en de commissie was eenstemmig van oordeel met den heer van Hoëvell, omtrent de werking der bestaande reglementen op de slaven. Spr. toont nader aan, hoe, naar het oordeel der commissie, mishandelingen met de wet in de hand kunnen gepleegd worden; hoe zij gelooft ten volle, dat het de eer der Nederlandsche Natie vordert, dat de Kamer hare afkeuring te kennen geve over den bestaanden toestand. Wat de *bedoeling* der Commissie ten aanzien van den Min. van Koloniën betreft: Spr. verklaart, dat de Commissie geene opzettelijke bedoeling met betrekking tot dit punt had. De Min. had nu gunstiger gesproken over de zaak en de Commissie wilde in geen oordeel treden over de meeningen des Ministers anders dan dat de Reg. niet van genoeg is gegaan met verbeteringen. Den heer v. Hoëvell gaf Spr. het toe, dat de beste reglementen konden ontdoken worden; maar de wensch der Kamer moest dan ook zijn, dat ondanks de verlangde verbetering, zoo spoedig doenlijk tot de emancipatie worde overgegaan.

De heer BAUB was voornemens om te stemmen vóór de conclusien van de commissie; maar hij had tevens willen verklaren in *waken* zijn hij aldus zou stemmen. Hij stemt er voor als een nieuw, krachtig protest tegen de slavernij; niet als een censuur tegen den Minister. Uit dit gezichtspunt verklaart hij zich den letterlijken inhoud niet van den geest der conclusie van de commissie. Als president der commissie van de emancipatie meent hij te mogen gelooven, dat weldra afdoende voorstellen zullen kunnen worden gedaan, maar dan mag hij niet stemmen voor den letterlijken inhoud der voorgestelde conclusie. In het stelsel van emancipatie, dat hij voorstaat, is toch ten eenemale onnoodig eenige wijziging van reglementen, die spoedig door de emancipatie zelve zullen vervallen.

De heer VAN LIJNDEN ziet in de conclusien niet alleen een krachtig protest tegen de slavernij, maar ook de wensch naar verbetering van de bestaande reglementen. Hij is dus vóór de letter en den geest der conclusien; want

veest in de verbetering der reglementen, daarna in de emancipatie ziet hij de beste waarborgen tot beslechting van het groote vraagstuk. Spr. gelooft volkomen, dat de regering wil doen ophouden den staat van willekeur; maar hij kan niet aannemen, dat dit reeds zou geschied zijn door de reglementen van 1851; want ook Spr. houdt vol, dat men, met die reglementen in de hand, de slaven kan mishandelen.

De heer v. HOËVELL herhaalt zijne verklaring, dat hij doorde motie der kamer niets verwacht van de handelingen des Ministers. Dit werd door den Minr. zelve bewezen, die het geheele doel der conclusien van de commissie had miskend, door voorbij te zien dat de wensch, om ten spoedigste de reglementen van 1851 te herzien, in zich bevat de afkeuring van die reglementen, welke door den Minister waren vervaardigd en waarop hij zich nog twee maanden geleden heeft beroemd. De Minister heeft nog heden die reglementen geprezen, en daarom vraagt Spr.: wat verwacht gij voor de emancipatie en voor de betere behandeling der slaven van dezen Minister? Spr. gaat daarna over, om met het reglement in de hand, uitvoerig aan te tonnen, dat het de deur openzet voor het plegen van allerlei willekeur en barbaarsheid aan hen, van wie men niet de overtuiging heeft dat ze schuldig zijn. Hij besluit met de verklaring, dat het moeijelijk zijn zal te erkennen, dat men goedkeurt de handelingen des Ministers van Kolonien in 1851, wanneer men de conclusien der commissie aanneemt.

Eindelijk merkt spreker nog op, dat de Minister verkeerdelijk beweert dat er geene premien meer worden betaald voor het doodschieten van den weggelopen slaaf; want spreker leest op art. 9 van een besluit van 1839, waarin eene zoodanige premie van f 10 wordt vastgesteld. Wat de uitbetaling betreft van die premien: Spr. beroept zich op 't besluit van 1849, waarbij de Regering een boschpatrouille had goedgekeurd met bepaling van de hoegroothheid der premien. In Nov. 1852, en zelfs na dien tijd, hadden er dergelijke menschen-jagten plaats. De Minister van Kolonien treedt nog nader in een betoog, dat zijne reglementen van 1851 strekten om willekeur te beletten, en beweerde, dat er, gelijk hij reeds vroeger had gezegd, volstrekt geen uitbetaling van premien heeft plaats gehad.

De discussien daarna gesloten zijnde, vereenigt de Vergadering zich met de conclusien der Commissie, waarna de zitting wordt opgeheven.

's Gravenhage, 3 Maart.

Z. M. heeft aan den heer C. W. Eekhout, op verzoek eervol ontslag verleend als directeur van het postkantoor te Amersfoort, behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijzen en entreposeur te Amersfoort, den heer J. P. Schlüter, thans controleur der 1ste klasse van 's Rijks belastingen te Kampen.

Z. K. H. de prins van Oranje is heden morgen, ten gevolge van het berigt van het overlijden van Z. M. den Keizer aller Russen, van Leyden in deze residentie aangekomen.

Met genoegen vernemen wij, dat aan de commissie tot het zeeuans-collegie de *Groninger Eendragt*, waarvan is opgedragen, om jongelingen uit den minvermogenden stand op te leiden voor de zeevaart, van wege Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden eene som van f 250 is toegezonden, en dat ook Z. M. de Koning aan die commissie door tusschenkomst van den Minister van Marine eene mededeeling heeft doen toekomen, ten bewijze, dat Z. M. die zaak op prijs stelt; terwijl mede van Z. K. H. prins Hendrik een schrijven in denzelfden geest is ontvangen.

Wij vernemen, dat de buitengewone en eenige voorstelling van den Afrikaanschen treurspeler, den heer Ira Aldridge, eerst Dingsdag, 13 Maart, alhier zal gehouden worden. Aanstaaenden Dingsdag, 6 dezer, zal de soirée van Mevr. Goldschmidt-Lind voortgang hebben.

Gisteren is voor het Provinciaal Gerechtshof in Zuid-Holland (Kamer van strafzaken) onder voorzitterschap van Mr. P. Buijskes, behandeld de zaak voor J. Bontenbal, door den proc.-gen. beschuldigd van poging tot diefstal bij nacht in een bewoond huis, gewapend en met behulp van geweld, welke poging door uiterlijke daden gebleken alleen van door de daden zij onafhankelijke omstandigheden hare uitwerking heeft gekost. Na het voorlezen van de acte van beschuldiging, het hooren der getuigen, en na ondervraging van den besch. bekwaam de advok.-gen. Mr. J. W. Gefken het woord, die de schuldig verklaring van den besch. aan bovengenoemde feiten requireerde, en tevens zijne veroordeeling tot eene tuchthuisstraf door het Hof te bepalen, van niet minder dan 5 en niet meer dan 15 jaren. De heer mr. B. H. M. Hanlo, verdediger van den besch., onderzocht daarna de ten laste gelegde feiten, welke hij deels niet als bewezen, deels als niet genoegzaam overtuigend tot schuldigverklaring beschouwde. Ten slotte gaf hij de hoop te kennen, dat zoo er eene veroordeeling mocht volgen, de regter dan de straf niet in alle hare gestrengheid op den besch. zou toepassen.

Na re- en dupliek is de uitspraak bepaald op aanst. Vrijdag 9 Maart, 's morgens ten 10 ure.

Door den aanleg eener telegraaflijn tusschen Oostenrijk en Bohavie, is het telegraafkantoor te Jassy met de Nederlandsche kantoren in verbinding gesteld. De prijs van

een enkel berigt daarheen is voor alle Nederlandsche kantoren 12.00. Overigens zijn de regelen der Duitsch-Oostenrijksche vereeniging ook hier van toepassing.

Blijkens eene mededeeling van het Pruisische telegraafbestuur, zijn de bepalingen voor de verzending van berigten naar Zweden, in zooverre te wijzigen, dat thans voor ieder afschrift van een berigt daarheen, 0.45 gl. wordt gevorderd.

Over het Fransch-Zwitsersche grenspunt bij Bourg is eene nieuwe telegrafische verbinding met Zwitserland geopend, waardoor voor een enkel berigt naar Genève, Iferten (Yverdun), Lausanne, Morsee (Morges), Nyon, Rolle St. Croix en Vivis (Vevay), aan de Nederlandsche kantoren 1.20 gl. minder wordt betaald dan bij de verzending over het Fransch-Zwitsersche grenspunt bij St. Louis.

Het onlangs als geopend aangekondigde telegraafkantoor te Mende, in Frankrijk, ligt in den 5den kring van de Fransche grenspunten bij Kehl, Saarbrücken en Weissenburg. Dien ten gevolge wordt voor de verzending van een enkel berigt daarheen, langs de Deutsche lijnen en over het grenspunt bij Saarbücken, te Arnhem, Assen en Groningen 1.20 gl. minder betaald dan bij verzending langs de Belgische lijnen.

Het Fransche telegraafkantoor te Béhobie is gesloten, terwijl dat te Tonnere voor de dienst is geopend. Daar deze plaats van alle Fransche grenspunten in den 3den kring is gelegen, wordt voor een enkel berigt daarheen, te Amsterdam, Assen, Groningen, Utrecht en Zwolle 8.40 gl. en aan de overige Nederlandsche kantoren 7.20 gl. betaald.

Het Staatsblad no. 5 bevat het besluit van 20 Februarij inhoudende schikking tusschen Nederland en het Koninkrijk der Beide Sicilien getroffen, ten aanzien eener te verleenen uitbreiding aan het op den 17den November 1847, tusschen de beide landen gesloten tractaat van handel en scheepvaart.

Die uitbreiding komt daarop neder dat het blijft overeengekomen, met gemeen overleg tusschen Z. M. den Koning der Nederlanden en Z. M. den Koning van het Koninkrijk der Beide Sicilien, tot zoolang van de eene of andere zijde drie maanden te voren eene tegenovergestelde beschikking zal zijn medegedeeld, dat de Nederlandsche koopvaardij-schepen en die van het Koninkrijk der Beide Sicilien, respectievelijk, met bestemming van een der landen naar het andere, niet alleen, volgens de bepalingen van het tractaat, den 17den November 1847 te Napels geteekend, en zoolang dat tractaat zal voortduren, zullen kunnen bevracht worden met voortbrengselen van den grond of de nijverheid van hun land, maar bovendien, wanneer zij slechts gedeeltelijk met voortbrengselen van het eene of van het andere land bevracht zijn, tijdens hunne uitklaring uit de Nederlandsche of Siciliaansche havens, de bevoegdheid zullen hebben om hunne lading in vreemde tusschenhavens aan te vullen, en desniettemin zullen blijven genieten de voordeelen, en wel zonder uitzondering, welke heilongen zijn in het bovenvermelde tractaat, geteekend den 17den November 1847 tusschen de Koninkrijken der Nederlanden en der Beide Sicilien.

Krachtens een order van het Ministerie van Oorlog is in de kazerne der aan den Helder in garnizoen zijnde compagnie veld-artillerie een amusements-lokaal afgezonderd, met het doel om die krijgslieden het leven in de kazerne te veraangenamen. Die gelegenheid was den 1 Maart jl. des avonds voor het eerst opengesteld, tot welk einde de goed verwarmde en verlichte zaal met de nationale vlaggen was versierd.

Staat der Nederlandsche Bank op 28 Febr. jl. Omloopende bankbiljetten f 92,664,935; saldo's van rekeningen-courant f 17,546,630,19½; munt en muntmateriaal f 102,305,697,10½.

× × Leijden, 2 Maart. De algemeene kerkenraad der Nederd. Herv. gemeente alhier, heeft uit het vroeger gemaakt zetal op heden een drietal gekozen, waarop geplaatst zijn Ds. G. L. van Loon te Zwolle, H. Brouwer te Oudkerk en J. P. de Keijzer te Arnhem.

Per Telegraaf.

Madrid, 2 Maart. De regering heeft besloten, dat men geen eed op de nieuwe constitutie behoeft af te leggen. Eene leening wordt als onvermijdelijk beschouwd. Er bestaan vooruitzichten op een grooten oogst.

Advertentien.

RIJTUIGFABRIEKANTEN te 's GRAVENHAGE.

door aankoop van een uitgestrekt fabriekgebouw, in de gelegenheid gekomen zijnde, niet alleen al hunne afzonderlijke werkplaatsen te kunnen vereenigen, maar ook een grooter getal werklieden te kunnen in dienst stellen, waardoor zij, en in de steeds toenemende bestellingen, en in den voorraad van hunne magazijnen, in het vervolg geheel door EIGEN FABRIEKAAT, zullen kunnen voorzien, hebben dien ten gevolge besloten, de nog voorhanden rijtuigen van BUITEN-

LANDSCH FABRIEKAAT, tot verminderde prijs te verkoopen, terwijl zij in de maand April aanstaande eene PUBLIEKE VERKOOPING zullen houden, van een groot aantal gebruikte rijtuigen, voitures de rencont (waaronder verscheidene zoo goed als nieuw), die in het vorige jaar zijn overgenomen, zijnde ook deze laatste inmiddels uit de hand te koop. (782)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn het beste dat bekende geneesmiddel, hetwelk in de Nederlanden verkocht wordt. De bestanddeelen waaruit zij zijn zamengesteld, zijn zoo onschadelijk, dat zij bij het zwakste gesteld, zonder aarzelen kunnen genomen worden. Ook voor diegenen welke aan de heterhand zijn doen zij goede diensten dewijl zij uitsluitend zijn zamengesteld uit genezende krachten, de uitvinding van iemand die er zijn werk van gemaakt heeft; de kwalen waaraan de maatschappij onderhevig is te verzachten. Zij behooren dus, en verdienen met geestdrift toegejuicht te worden, daar zij aan een behoefte voldoen, die men sedert lang in dit land gevoeld heeft.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôtouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (783)

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

17e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 15266 f 5000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 3 Maart 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2½	61½ ¾ ½	Hope 1798/1816 5	99½ 100%
Dito Certificat. 8	72½ 8	Dito 1828/1829 5	99½ ¾
Dito Dito .. 4	90½ 91 91	Cert. 1831/1838 5	
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4½	86% 87
Amort. Syndic. 3½		Dito Hope . . . 4	
Hand.-Maats. 4½	125½	Dito Siaglitz . 5	73½
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten. . . 2½		Dito 1854 . . . 5	80½
D° Rothschild. 2½	48½	Inscr. Assig. . 6	
Frankrijk.		Certific. dito. 6	
Obligatiën . . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	
Nieuwe 1	18½ ¾ ½	Oostenrijk.	
Dito Buitaul. . 3		Metalliek . . . 5	68½ 4 5½
D° Binnel. 9/m. 8	81½ ¾ ¾	Dito bet. Amst. 5	74½ 5½
Bew. Sp. Com.		Dito Nation. . 5	66½ 67½ 68
Amort. Schuld.		Dito 1847 . . . 2½	82½ ¾
Portugal.		Dito 1851/1852 2½	82½ ¾
Londen nieuwe. 8	88½ ¾		
Dito uitgest. . . 4			

Mexic., te Lond. 3 pct. 20, ¼; dito Omb. 20, ¼.

Over het geheel was de markt zeer geanimeerd en ondergingen de prijzen ten gevolge der hoogere buitenlandse noteringen op het overlijden des Keizers van Rusland, een aanzienlijke stijging vooral wat betreft Oostenrijksche.

FRANKFORT, Donderdag 1 Maart. Metalliek 5 pct. 67; Spanje 1 pct. 17½; dito 3 pct. binnenl. 30½.

LONDEN, Vrijdag 2 Maart. Consols op t. 91½, ¾, 91½; N. Mexic. 3 pct. 20½, ¾, 20½, ¾; Peru N. 4½ pct. 70½; Spanje 1 pct. 17½, 18, 17½, 18; dito 3 pct. binnenl. 36½; dito Certificat. 4½, ¾; dito Passive 4½, ¾; Russ. 4½ pct. 88; dito 5 pct. 97; Holl. 2½ pct. 62; Turk. leening 76½.

PARIJS, Vrijdag 2 Maart. Fr. 4½ pct. 95.80; dito 3 pct. 66.65; Sp. binn. 3 pct. 31½; dito 1 pct. 18.

WEENEN, Vrijdag 2 Maart. N. Metall. 81½; Nat. 84½; Bankactien 996; Lombarden 101; Loten 1854 10; Zilver 28; Wissel op Londen 12.27; dito op Parijs 12.